

การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
Community Development According to the Principles of Sanghawattthutham of
the Sub district Administrative Organization Suan Taeng, Mueng District,
Suphan Buri Province

¹พระคมสัน คุ่มพันธ์แย้ม, ²วิชชุกร นาครน ³นพดล ดีไทยสงค์
และ ⁴อภิชาติ พานสุวรรณ

¹Phra Komsan Khumphanyaem, ²Wichchkorn NakihonAnd
³Noppadol Deethaisong and ⁴Apichat Phansusuwan

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁴มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^{1,2,3}Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

⁴Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand.

E-mail: ¹fccihawoo@gmail.com, ²nikom.ket@mcu.ac.th, ³brother.nop@gmail.com, ⁴Apichat_asm@hotmail.com

Received August 15, 2024; Revised October 28, 2024; Accepted October 30, 2024

บทคัดย่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตงดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนภายใต้หลักการ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 2) การสร้างเครือข่ายชุมชน 3) การส่งเสริมกระบวนการชุมชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับความทั่วถึงในการรับการจัดสรรจากรัฐสวัสดิการอันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยการบูรณาการกับหลักสังคหวัตถุธรรม ซึ่งบทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้ 1) ด้านทาน มีสาระสำคัญได้แก่ ควรมีการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชน และมีการให้ความช่วยเหลือในรัฐสวัสดิการที่ทั่วถึงและเป็นธรรม 2) ด้านปิยวาจา มีสาระสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐควรใช้การสื่อสารกับประชาชนผู้มารับบริการด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและสุภาพ 3) ด้านอัตถจริยา มีสาระสำคัญได้แก่ ควรมีการเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อชุมชนแก่ประชาชนและมีการยกย่องประกาศเกียรติคุณ

แก่ผู้ทำความดี และส่งเสริมสุขภาวะชุมชน 4) ด้านสมานัตตตา มีสาระสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐควรมีมาตรฐานในการให้คุณให้โทษที่เสมอภาคและเท่าเทียม และการจัดสรรรัฐสวัสดิการที่ทั่วถึงและเป็นธรรม

แนวทางและข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย มีดังนี้ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุในชุมชน 2) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน และ 3) ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีในการให้บริการประชาชน

คำสำคัญ: การพัฒนาชุมชน; สังคหวัตถุธรรม; สุพรรณบุรี

Abstracts

The objective of this research article is to study the level of community development of Suan Taeng Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Suphan Buri Province. To compare people's opinions on community development of the Suan Taeng Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Suphan Buri Province. Classified according to personal factors and to study the guidelines for community development according to the principles of Sanghawattutham of the Suan Taeng Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Suphan Buri Province.

The results of the research found that 1. Community development level of Suan Taeng Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Suphan Buri Province. The overall level is at a moderate level. 2. People with different genders, ages, education levels, and incomes. Have opinions on community development according to the principles of Sangha Vattu Dhamma of the Suan Taeng Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Suphan Buri Province not different 3. Guidelines for community development according to the principles of Sanghawattutham of the Suan Taeng Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Suphan Buri Province. The issues can be summarized as follows: 1) The alms aspect has important matters including: There should be a system for providing assistance when natural disasters occur. People are educated about solving problems in the community. and assistance is provided in the welfare state that is thorough and fair. Government officials should use communication with people who come to receive services in a friendly and courteous manner. 3) Personality aspect Important things include: Volunteer spirit and community responsibility should be strengthened among the people and there should be recognition and recognition for those who do good deeds. and promote community health. 4) Samanatta aspect Important things include: Government officials should have standards for giving you equitable and equitable punishments. and the allocation of a welfare state that is comprehensive and fair.

Keywords: Community Development; Sanghawattutham; Suphan Buri Province

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางและมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 16 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2539 มีพื้นที่ทั้งหมด 43.51 ตารางกิโลเมตรหรือ ประมาณ 27,193 ไร่ เนื่องจากได้ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็เริ่มช่วยส่งเสริมในการพัฒนาชุมชนที่อยู่ในเขตที่การปกครององค์การนั้น ในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชนนั้น แต่ความพยายามในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนนั้นยังล่าหลัง ด้อยการศึกษา ขาดจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นมีฐานะยากจน และขาดแคลนปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องผลักดันนโยบายและทรัพยากร ตั้งแต่ทิศทางการพัฒนา วิธีการทูลงาน ความรู้ การบริหารจัดการ ฯลฯ เข้าไปสู่ชุมชนในลักษณะของการพัฒนาจากบนลงล่าง (Top Down) ทั้งที่ในความเป็นจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทเป็นผู้มีความคิดมีความรู้ มีประสบการณ์ มีจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและสามารถพึ่งพาตนเองได้แล้วในระดับหนึ่ง การพัฒนาชุมชนตามแนวทางของรัฐในอดีตจึงมีอาจตอบสนอง ต่อความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงของชุมชนได้หลายครั้งหลายคราที่พบว่าการพัฒนาชุมชนที่ภาครัฐเป็นผู้คิดแทนและกำหนดทิศทางไว้แล้วนั้นเป็นไปอย่างสูญเปล่า เนื่องจากหลงลืมไปว่าในการพัฒนาชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ผู้ที่สามารถตอบได้ดีที่สุดว่าชุมชนมีปัญหาหรือมีความต้องการอะไรก็คือคนในชุมชนนั้นนั่นเอง (ครรชิต พุทธโกษา, 2554) ฉะนั้นการพัฒนาชุมชนโดยจะนำหลักธรรมประยุกต์ใช้กับงานพัฒนา คือ หลักสังคหวัตถุธรรม (อง.จตุกก.(ไทย) 21/32/50-51) เป็นหลักธรรมที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความรัก ความสามัคคีและการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เป็นคุณธรรมที่เอื้อต่อการให้บริการ ได้แก่ 1) การให้คือ การแบ่งปันให้การแนะนำชี้แจงการให้ทานให้เกิดมีความรัก 2) การพูดจา การพูดจาคำสุภาพ อ่อนหวาน เพื่อให้เกิดความน่าประทับใจ ยินดี 3) การทูลตนให้เป็นประโยชน์ การทำตนให้เป็นประโยชน์ เอื้ออำนวยความสะดวก 4) การวางตนสม่าเสมอ วางตัวตนให้สมกับฐานะและบทบาทหน้าที่ของตน หลักธรรมสังคหวัตถุ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคน ครองใจคนดังที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ปรับตัวตนเอง เชื่อว่าธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เกิดความประทับใจต่อกันด้วยการให้บริการด้วยจิตใจที่เมตตาจริงใจ ใช้คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานเป็นมิตร การให้บริการผู้มาติดต่อ ให้ได้รับความสะดวกเมื่อมาใช้บริการ และการให้บริการด้วยความเท่าเทียมกัน มีความเสมอต้นเสมอปลายกับประชาชนที่มาใช้บริการเป็นการบูรณาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตในการพัฒนาพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสม (Damnoen et al., 2021)

การปฏิรูประบบราชการในปัจจุบัน นโยบายสำคัญประการหนึ่ง คือ การยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การบริหารราชการในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนปรัชญาในการทำงานด้านการให้บริการและการเสริมสร้างงานบริการภาครัฐให้มีการบริการที่มีความรวดเร็ว เสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม และสร้างความพึงพอใจให้ประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารจัดการ และการให้บริการในด้านต่าง ๆ การบริการต้องมีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการบริการให้มีมาตรฐาน อันจะนำมาซึ่งคุณภาพการให้บริการที่ดีประชาชนเกิดความพึงพอใจ เป็นการยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานผู้รับบริการได้รับการบริการที่รวดเร็วตามกำหนดเวลา เสมอภาค และมีความเป็นธรรม ได้รับการตอบสนองความต้องการเกิดความพึงพอใจสูงสุด

ผู้วิจัยได้เห็นถึงการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตงนั้นมีความสำคัญ อย่างมากจึงได้นำหลักสังคหวัตถุธรรม ในพระพุทธศาสนาซึ่งมีหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้ในการให้บริการ โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุธรรม ประกอบด้วยทาน (การให้) ปิยวาจา (พูดด้วยถ้อยคำที่เป็นที่รัก) อตถจริยา (การทำตนให้เป็น

ประโยชน์) และ สมานัตตตา (การวางตนให้สม่ำเสมอ) มาใช้ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและการปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเพื่อจะได้รับความสะดวก รวดเร็ว ความประทับใจซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ประชาชนต่อไปเขียนใหม่ทั้งหมดเลยโดยกล่าวถึง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่รายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

หลักสังคหวัตถุธรรม

“หลักสังคหวัตถุธรรม” หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน ผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของคนทั่วไปเป็นการปลูกไมตรีเต็มน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ป.อ.ปยุตโต, 2564) เมื่อทุกคนต่างประพฤตสังคหวัตถุทั่วถึงกันแล้วอย่าว่าแต่เฉพาะคน เฉพาะครอบครัว จะรักใคร่นับถืออยู่เป็นสุขสบายเลย ถึงคนทั้งหมู่บ้าน ทั้งเมือง ทั้งประเทศ ทั้งโลก ก็ต้องอยู่เป็นสุขสบายตลอดไปเหมือนกัน สังคหผละ เป็นกำลังแห่งการสงเคราะห์ หรือมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นธรรมที่สำคัญมากสำหรับนักบริหาร ผู้ทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ถ้านักบริหารบกพร่องเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ก็จะไม่มีคนมาช่วยทำงาน เมื่อไม่มีใครช่วยทำงานเขาก็เป็นนักบริหารไม่ได้ (พระพรหมบัณฑิต ประยูร ธรรมจิตโต, 2549) การบริหารคนนี่ยังมีสิ่งลึกลับอีกอย่างหนึ่ง คือ เครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ เราไวใจเขา เรารักเขา เราหวังดีต่อเขา อย่างนี้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ คงได้ยินได้ฟังมาแล้วจากหนังสือธรรมะทั่ว ๆ ไป เรื่อง สังคหวัตถุ เป็นหลักธรรมอีกอย่างที่จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปได้ด้วยความสุข คือ สังคหวัตถุ 4 การสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่ง

กันและกัน มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ (ไสว มาลาทอง, 2552)

1) ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภไม่เห็นแก่ตัว เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินของที่เราหามาได้ มีสิ่งจริงยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้

2) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับกาลเทศะ พระพุทธเจ้าได้ทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างยิ่ง เพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น วิธีการที่จะพูดให้เป็นปิยวาจา นั้น จะต้องพูดโดยยึดหลักเกณฑ์ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

3) อัตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพฤตินิสัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

4) สมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลายคุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่นไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

แนวคิดการพัฒนาชุมชน

คำว่า การพัฒนาชุมชน (Community Development) มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชน ไว้ดังนี้

การพัฒนาชุมชน คือ การรวมดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่น และดำเนินการไปในแนวทางที่ตนต้องการ (ครุฑิชิต พุทธโกษา, 2554) โดยอาศัยความร่วมมือกำลังของประชาชนในชุมชนนั้นในการช่วยเหลือตัวเองและร่วมมือกันดำเนินงาน แต่มักจะได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากหน่วยราชการหรือองค์การอาสาสมัครอื่นๆ

มีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่าพัฒนาชุมชนไว้ดังนี้

1) การปรับปรุงส่งเสริมให้ชุมชนใดชุมชนหนึ่งดีขึ้น หรือมีวิวัฒนาการดีขึ้น

2) การส่งเสริมให้ชุมชนนั้น ๆ มีวิวัฒนาการดีขึ้น คือ เจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

3) การพัฒนาชุมชนนั้น จะต้องพัฒนาทางด้านวัตถุและพัฒนาด้านจิตใจ

(1) การพัฒนาด้านวัตถุ คือ การสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดมี หรือเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เราเห็นโดยแจ้งชัด เช่น การส่งเสริมด้วยการผลิตผล การส่งเสริมระบบขนส่ง การคมนาคม การชลประทาน ฯลฯ

(2) การพัฒนาด้านจิตใจ คือ การสร้างความเจริญ โดยมุ่งจะให้การศึกษาอบรมประชาชนซึ่งรวมทั้งการให้การศึกษาตามโรงเรียน มหาวิทยาลัยตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการและการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างดี

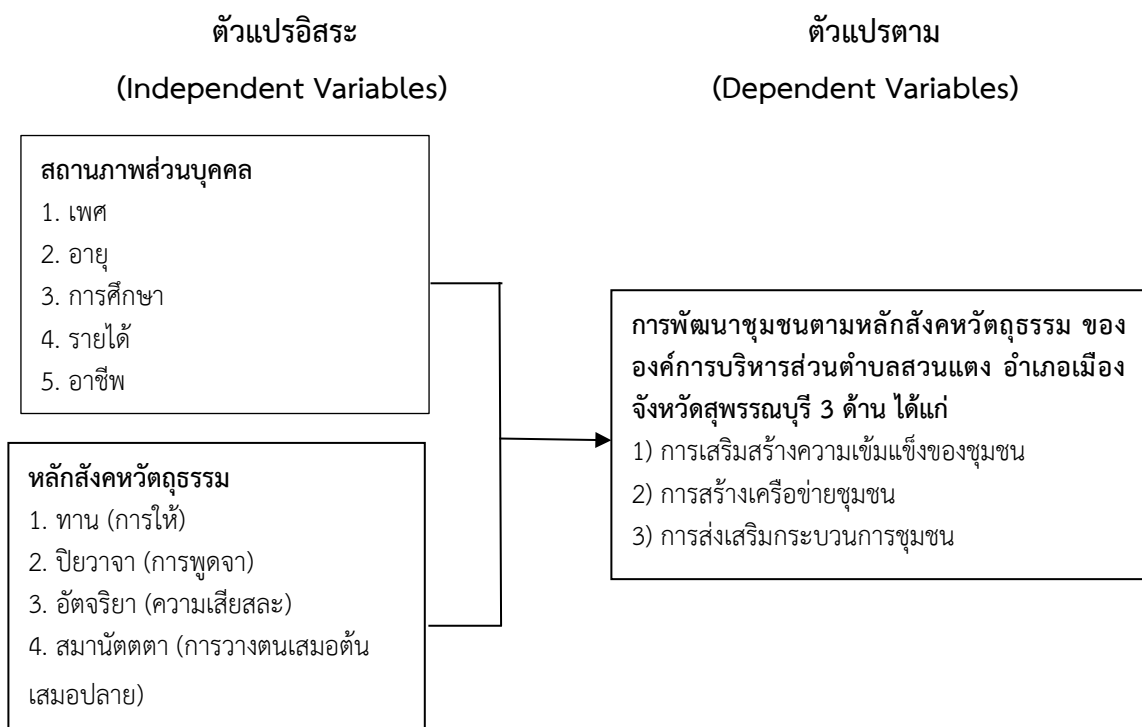
4) การพัฒนาชุมชน คือ กระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นทั้งนี้โดยประชาชนเข้าร่วมมือและริเริ่มดำเนินการเอง

สรุปได้ว่าการพัฒนาชุมชน (Community Development) มี 4 ลักษณะ คือ 1) การพัฒนาชุมชน คือ การสร้างสรรค์ความเจริญและยับยั้งความเสื่อมของชุมชน 2) การพัฒนาชุมชนเป็นการสร้างชุมชนให้เจริญ โดยอาศัยความรู้และความสามารถของประชาชนและความช่วยเหลือของรัฐบาลร่วมกัน 3) การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการที่มุ่งชักจูง และส่งเสริมประชาชนให้มีความกระตือรือร้นสนใจที่จะเข้าร่วมมือดำเนินการปรับปรุงการทำการหาเงิน และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น 4) การพัฒนาชุมชน คือการพัฒนา กำลังความคิด และความสามารถของประชาชนในการทำงานร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลกับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเพื่อปรับปรุงตนเองและชุมชนไปสู่ความเจริญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อนามัยและ

ชนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (ทองคุณ หงษ์พันธ์, 2541)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 375 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) ประชากร ได้แก่ ประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวน 5,988 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง, 2565) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ใช้การคำนวณจากสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน ได้แก่ 1. นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2. ผู้บริหารท้องถิ่น 3. หัวหน้าส่วนราชการ 4. ผู้นำชุมชน 5. นักวิชาการทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ มจร จำนวน 10 รูปหรือคน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย **ส่วนที่ 1** เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ **ส่วนที่ 2** ความคิดเห็นที่มี “การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมิน จำนวน 24 ข้อ

2) แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย **ตอนที่ 1** แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ **ตอนที่ 2** แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 ชุด และขอความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลักดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างหลายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” สรุปผลได้ ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมกระบวนการชุมชน เรียงตามลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์หรือวิธีการทำงานที่เป็นงานของส่วนรวม ชุมชนควรหากิจกรรมที่จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลายเป็นความสัมพันธ์ของส่วนรวม (2) ความสัมพันธ์ของประชาชนทั่วไปจะก่อตัวขึ้นเมื่อประชาชนมองเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่เป็น

ประโยชน์ต่อเขามันเกี่ยวพันกัน และ (3) อนาคต ควรมีการพัฒนาความเข้มแข็งของประชาชนหรือชุมชนไม่สามารถกระทำได้โดยการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนหรือเพราะการทำเช่นนั้นเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของชุมชนที่มีต่อศักยภาพ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้ 1) **ด้านทาน** มีสาระสำคัญได้แก่ ควรมีการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชน และมีการให้ความช่วยเหลือในรัฐสวัสดิการที่ทั่วถึงและเป็นธรรม 2) **ด้านปิยวาจา** มีสาระสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐควรใช้การสื่อสารกับประชาชนผู้มารับบริการด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและสุภาพ 3) **ด้านอัตถจริยา** มีสาระสำคัญได้แก่ ควรมีการเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อชุมชนแก่ประชาชนและมีการยกย่องประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ทำความดี และส่งเสริมสุขภาวะชุมชน 4) **ด้านสมานัตตตา** มีสาระสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐควรมีมาตรฐานในการให้คุณให้โทษที่เสมอภาคและเท่าเทียม และการจัดสรรรัฐสวัสดิการที่ทั่วถึงและเป็นธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมกระบวนการชุมชน เรียงตามลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์หรือวิธีการทำงานที่เป็นงานของส่วนรวม ชุมชนควรหากิจกรรมที่จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลายเป็นความสัมพันธ์ของส่วนรวม (2) ความสัมพันธ์ของประชาชนทั่วไปจะก่อตัวขึ้นเมื่อประชาชนมองเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อเขามันเกี่ยวพันกัน และ (3) อนาคต ควรมีการพัฒนาความเข้มแข็งของประชาชนหรือชุมชนไม่สามารถกระทำได้โดยการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนหรือเพราะการทำเช่นนั้นเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของชุมชนที่มีต่อศักยภาพ ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาเทพประภาส วชิรญาณเมธี (มากคล้าย)** ได้วิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีองค์ประกอบจากฐานสมรรถนะหลัก คือ 1) ความเข้าใจในองค์กรและระบบงานเชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ มีโครงสร้างประสานชุมชนที่ดี (กาย) สร้างระบบตัวชี้วัด (ศีล) รู้ทันเทคโนโลยี (จิต) เน้นองค์การแห่งการศึกษาเรียนรู้ (ปัญญา) 2) การทำงานเป็นทีมเชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ เน้นการมีส่วนร่วม (เมตตา) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กรุณา) สร้างแรงจูงใจ (มุทิตา) และมีทักษะการสื่อสารที่ดีในกลุ่ม (อุเบกขา) (พระมหาเทพประภาส วชิรญาณเมธี (มากคล้าย), 2559)

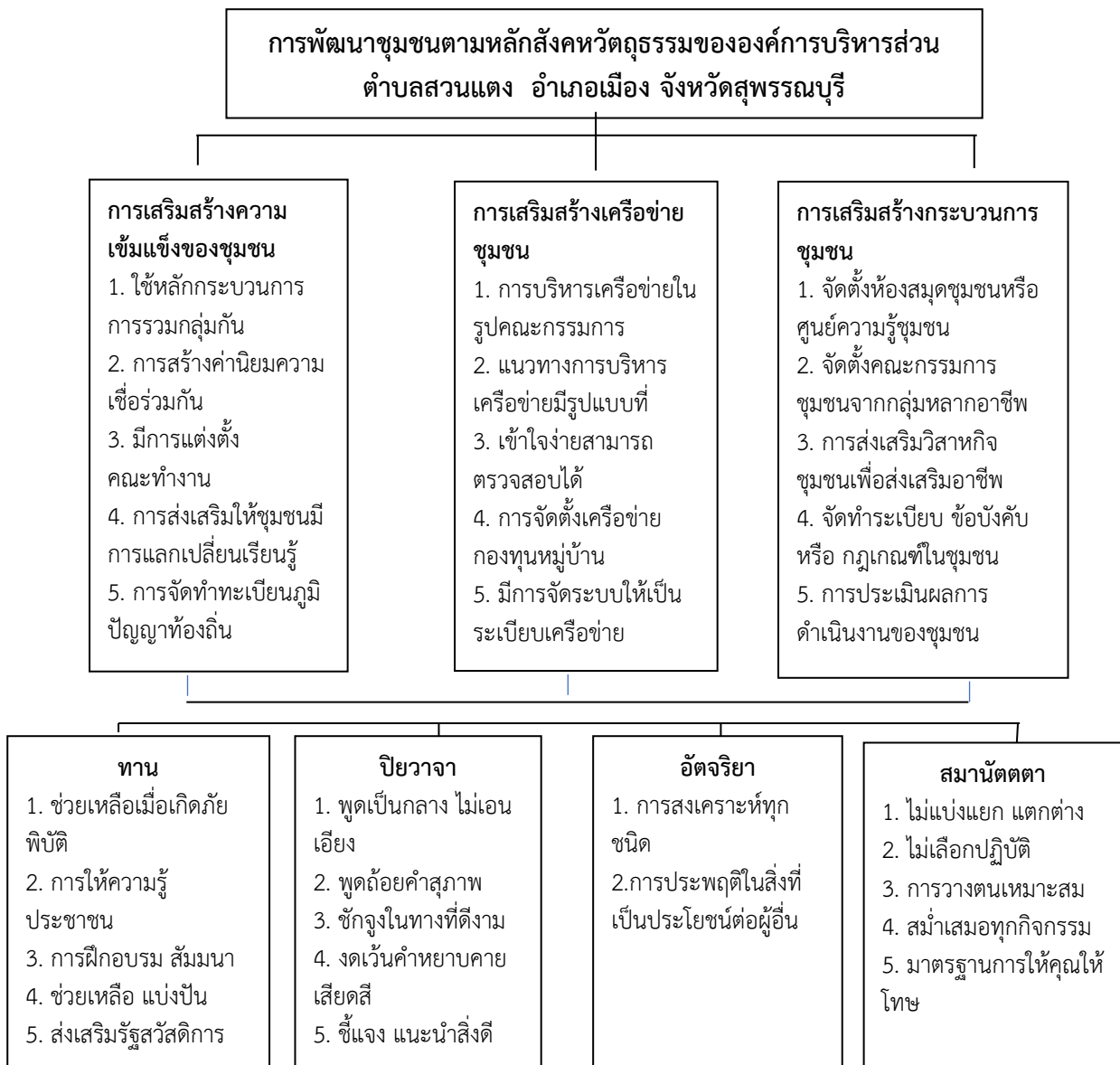
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน

ตามหลักสังคหัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนพพร แก้วคง (2561) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลโพธาราม อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และรายได้/ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลโพธาราม อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลโพธาราม อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้ 1) ด้านทาน มีสาระสำคัญได้แก่ ควรมีการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชน และมีการให้ความช่วยเหลือในรัฐสวัสดิการที่ทั่วถึงและเป็นธรรม 2) ด้านปิยวาจา มีสาระสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐควรใช้การสื่อสารกับประชาชนผู้มารับบริการด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและสุภาพ 3) ด้านอัตถจริยา มีสาระสำคัญได้แก่ ควรมีการเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อชุมชนแก่ประชาชนและมีการยกย่องประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ทำความดี และส่งเสริมสุขภาวะชุมชน 4) ด้านสมานัตตตา มีสาระสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐควรมีมาตรฐานในการให้คุณให้โทษที่เสมอภาคและเท่าเทียม และการจัดสรรรัฐสวัสดิการที่ทั่วถึงและเป็นธรรม จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ แสนคำลือ (2561) ได้วิจัยเรื่อง “การให้บริการตามหลักสังคหัตถุธรรมของสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหัตถุธรรมของสำนักทะเบียนท้องถิ่น ได้แก่ การให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรมกับประชาชนผู้มาใช้บริการ โดยปรารถนาให้ผู้มาใช้บริการมีความพึงพอใจมากที่สุด ด้วยการพูดจาที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน มีหางเสียง ควบคุมสติอารมณ์ การช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทุกคน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุป

แนวทางการพัฒนาชุมชนด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีสาระสำคัญ ได้แก่ ต้องใช้หลักกระบวนการการรวมกลุ่มกันให้ได้ การสร้างค่านิยมความเชื่อร่วมกัน ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงาน การส่งเสริมให้ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการสร้างเครือข่าย มีสาระสำคัญ ได้แก่ การบริหารเครือข่ายในรูปแบบคณะกรรมการ แนวทางการบริหารเครือข่ายมีรูปแบบที่เข้าใจง่ายสามารถตรวจสอบได้ การจัดทำเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน มีการจัดระบบให้เป็นระเบียบเครือข่าย มีการประชุมปรึกษาหารือให้คำแนะนำ และ ด้านการส่งเสริมกระบวนการชุมชน มีสาระสำคัญ ได้แก่ ควรจัดตั้งห้องสมุดชุมชนหรือศูนย์ความรู้ชุมชน ควรจัดตั้งคณะกรรมการประจำชุมชนโดยคัดเลือกจากกลุ่มคนที่หลากหลายอาชีพ ควรมีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่คนในชุมชน ควรจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หรือ กฎเกณฑ์ในชุมชน ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” มีประเด็นที่ผู้วิจัยจะให้ข้อเสนอแนะในภาพรวม 3 ประการประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมสุขภาวะแก่ประชาชนในชุมชน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณในการในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนในความจำเป็นพื้นฐาน เช่น ถนนในหมู่บ้าน ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรกำหนดนโยบายและระบบการให้บริการประชาชนผู้มารับบริการด้วยมาตรฐานเดียวกันทั้งหมดอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุในชุมชน เช่น ชมรมกีฬาผู้สูงอายุ, ชมรมร้องเพลง เป็นต้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน เช่น ถนนในหมู่บ้าน ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีในการให้บริการประชาชน

4. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการออกใบประกาศเกียรติคุณหรือยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำคุณประโยชน์แก่ชุมชนเมื่อเกิดภัยพิบัติในชุมชน ทุกคนได้รับการเยียวยาจากภาครัฐอย่างเพียงพอ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรดำเนินการในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งเป็นแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการปฏิบัติ กระบวนการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นการเฉพาะ

2) ควรเพิ่มกรณีศึกษาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเพิ่มบริบทของการวิจัยให้ได้องค์ความรู้และรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่หลากหลาย

3) ควรศึกษาเพิ่มหลักพุทธธรรมหลักอื่น ๆ ที่สามารถนำมาบูรณาการกับการพัฒนาชุมชนได้เพื่อเพิ่มบริบทของการวิจัยให้ได้องค์ความรู้และการบูรณาการหลักพุทธธรรมที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ แสนคำลือ. (2561). *การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*(วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ครรชิต พุทธิโกษา. (2554). *คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทองคุณ หงษ์พันธ์. (2541). *แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์.

พระนพพร แก้วคง. (2561). *การบริหารการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลโพนางคำออก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท*(วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). *พุทธวิธีการบริหาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเทวประภาส มากคล้าย. (2559). *พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง*(ดุสิตนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2564). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 41). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวแอนดโฮม.
- ไสว มาลาทอง. (2552). *คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง. (2565). *ข้อมูลประชากรอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี*.
- Damnoen, P. S., Siri, P., Supattho, P. S., & Kaewwilai, K. (2021). The Development of Student Characteristics in According to the Nawaluk Framework of the Buddhist integration of Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 5(2), 126–135.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.